

Jákup Petersen, yvirlækni á Klaksvíkar Sjúkrahúsi:

-Stuðlið og styrkið smáu sjúkrahúsini

-Við at stuðla og styrkja tey smáu sjúkrahúsini, og brúka teir facilitetir og fólk, sum longu eru har, varðveita vit og styrkja vit tænaustøðið og tað kemur ikki at kosta meira.

Velja vit hinvegin at redusera tey smáu sjúkrahúsini til at verða ríkin uttan kirurg og medisnara, ja, so lækka vit tænaustuna langt niður um danskt støði skrivar Jákup Petersen, yvirlækni við Klaksvíkar Sjúkrahús m.a. í "Sjónarmið" í dag.

Viðmerkingar til «Rapport om det færøske sundhedsvæsen» Rådgivningsgruppen vedrørende sundhedsvæsenet på Færøerne

Ein varð eitt sindur bilsin, tá ein fekk at vita, at Jóannes Eidesgaard hevði heitt á Sundhedsministeriet um at gera eina frágreiðing um føroyska heilsuverkið.

Hevði roknað við, at Amtsrådsforeningen og/ella DSI høvdu verið sett til hesa uppgávu. Tað er hóast alt Amtsrådsforeningen, sum rekur tey donsku sjúkrahúsini. Sundhedsministeriet skal eittast at taka sær av Ríkissjúkrahúsum, men hevur í veruleikanum yvirlatið hetta til direktiónina fyri Ríkissjúkrahúsið. Tað er klárt, at teir í Sundhedsministeriet blivu glaðir fyri hesa uppgávu. Tað er ikki so ofta, at nakar spyr teir um nakað, og tað er enn meira sjálðsamt, at nakar lurtar eftir tí, teir hava at siga.

Men teir vita sjálvandi lítið og onki um, hvussu tað er at reka eitt heilsuverk. Hetta máttu teir biðja aðrar um at hjálpa sær við. Sjúkrahússtjórin, Høgni Joensen, og læknaligi stjórin, Pál Weihe, vórðu bidnir um at vera við. Og vit hava nokk eina hylling av, hvussu teir eru sinnaðir fyri teimum smáu sjúkrahúsum. Harafturat

komu so aðrir embætismenn og stjórar úr Sundhedsstyrelsen, Sundhedsministeriet og av Ríkissjúkrahúsinum. Vitug fólk, von at taka sær av yvirnomnaðum princippum eftir at hava fingið kvalificeraða upplýsing og ráð (frá Høgni Joensen, Pál Weihe og J. Winther Holbech).

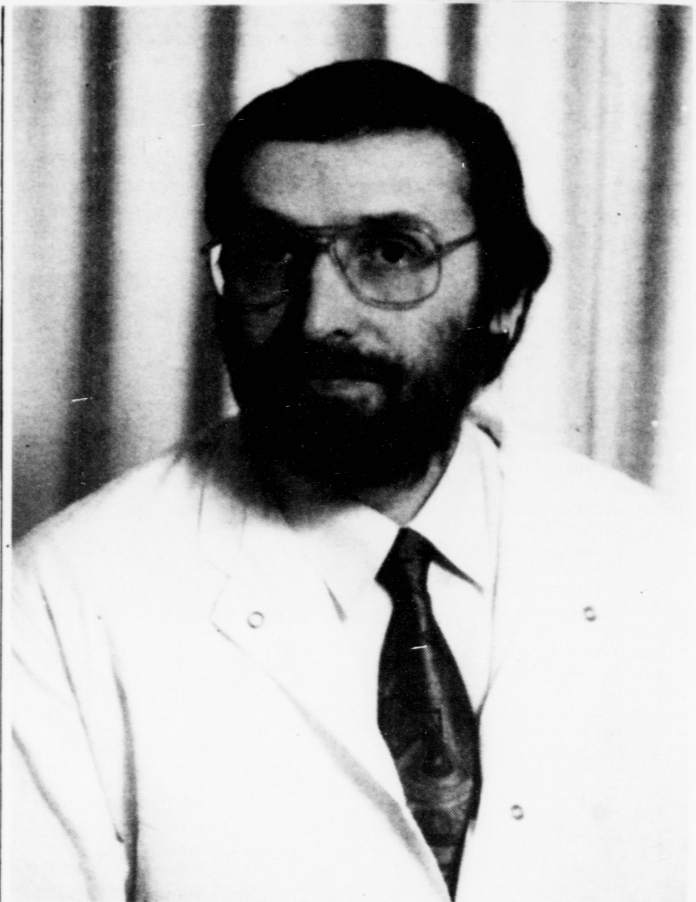
Heilsuverkið vælfungerandi, men!

Nevndin konstatar beinanvegin, at tað føroyska heilsuverkið er grundleggjandi vælfungerandi, og at tað gongur tann rætta vegin bæði fyrisitingarlaga og bú-

skaparlaga.

Men har er nakrar atfinningar:

Tey smáu sjúkrahúsini fáast við uppgávur, har fortreytirnar fyri góðum kvaliteti ikki eru til staðar. Til hetta er at siga, at tað er ongin skráseting í Føroyum, sum kann geva grundarlag fyri einari

Jákup Petersen: -Tað eru óvanliga nógvir feilir í frágreiðingini, lutvíst í hagtølunum, men eisini í metingini av deildum á teimum ymsku sjúkrahúsum

Hesar fortreytir kunnu jú lættliga broytast til tað betra við skipanum, sum

tiska kvaliteten, so meti eg ikki, at tað er nakar týðandi munur millum sjúkrahúsini.

Tey smáu sjúkrahúsini fáast við klassiskar (les ómodernaðar) metodir. Her haldi eg, at nevndin tekur munnin ov fullan. Tað, sum verður gjørt av klassiskum inngrebum í Føroyum er nokk ikki meira enn í okkara grannalondum.

Tað er í veruleikanum soleiðis, at tað ofta hava verið smærri sjúkrahúsini, sum – fyri at yvirliva – hava verið leiðandi innan fyri tann nýggja teknikk. Tak eitt nú laparoskopiiar. Har eru tað tey smærri sjúkrahúsini í Danmark, sum hava lagt seg á odda, og tað var um repðið, at tað eisini hendi í Føroyum. Føroyar eru so smáar, at tað fæst ikki nokur rutina á nokrum serøki bert í Føroyum. Vit noyðast regluliga uttanlands fyri at halda støðið. Og tað sjálvt um allar viðgerðir fara fram á einum stað. Tað fara í Føroyum fram hópin av servidgerðum uttan serlækna á økinum, og onki av sjúkrahúsum kann siga seg undan hesum.

Kelsarasnið Ikki samanberast

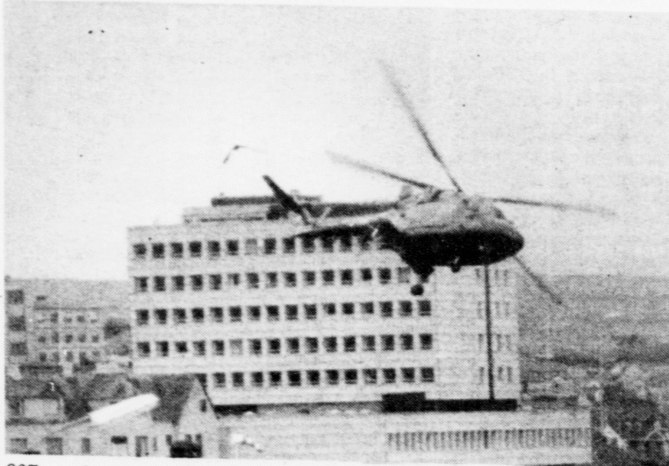
Tað er fallið nevndini fyri bróstið, at tað verða gjørt ov nógv keisarasnið í Føroyum (13%), og at tey smáu sjúkrahúsini eru syndaramir. Til hetta er at siga, at samanberingin við Danmark ikki heldur. Tølini í Føroyum fyri 1991 og 1992 verða samanborin við tey donsku tølini fyri 1990. Eg sitji við teimum aktuelli donsku tølunum frá Sundhedsstyrelsen, og har eru tølini eins fyri Danmark og Føroyar. Tað er soleiðis, at tølini eru vaksandi í Danmark. Nokur centralsjúkrahús í Danmark eru nú uppi á einum 20–25%.

Sumstaðni í Danmark fáa barnakonur ofta keisarasnið, um tær biðja um tað. Men nevndin ræður til vittgangandi broytingar í Føroyum. Barnakonur «á bygd» skulu nú kannast gjølla, so at allar, sum kunnu væntast at fáa trupulleikar, skulu til Havnar, meðan restin kann føða heima. Annars metirnevndin, at «ikki nogen problemer med et øget antal hjemmefødsler». Kanningar vísa annars, at upp til 40% av

Sjónarmið

faktiskari kvalitetsmetan. Tað eru fortreytirnar, ið tosað verður um.

ikki koma at kosta verkinum nakað serligt. Tá tað kemur til tann fak-

90% av dønum hava bert 30 min. til at koma til eitt vælverkandi sjúkrahús. Í Føroyum eru tað 70% av fólkinum, sum innan ein hálfvan tíma kunnu koma á sjúkrahús. Og hetta vil nevndin broyta til 40% sigur Jákup Petersen, sum eisini vísir á høga talið á tyrluvánlukkum.